

חג הסוכות

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

רמזים ופרפראות

"בסוכות תשבו שבעת ימים" - ר"ת תשבי.
רמז למדרש: 'כל המקיים מצות סוכה בעולם הזה הקב"ה מושיבו בסוכה של לויתן בעולם הבא'. שהרי תשבי הוא אליהו הנביא, ועתיד לבשרנו בבוא משיחנו, ואז נעשית סעודת לויתן וזוכה האדם לישוב בסוכה של לויתן.

המספר 611 שווה בגימטריא לצירופים הבאים: מסכת סוכה, אתרוג (עם הכולל), תורה, סוכה שבעה ולולב יום אחד, גמילות חסדים.

שלושה הדסים כנגד שלושת האבות, שתי ערבות כנגד משה ואהרן, לולב הוא כנגד יוסף והאתרוג כנגד דוד.

הלולב מרמז על התורה, שהתורה מתחילה בב' (בראשית), והסיום בל' (לעיני כל ישראל), ובנ"ך יהושע מתחיל בו' (ויהי אחרי מות), והסיום בל' בדברי הימים (עמו ויעל), ואלו הם אותיות לולב.

שאלה לשולחן השבת

"על נטילת לולב"

הגמרא (סוכה לז:): מבארת מדוע אנו מברכים על הלולב דווקא ולא על אחד משאר המינים: 'הואיל ובמינו גבוה מכולן' [חשוב הוא ונקרא האגד על שמו - רש"י].
ועדיין יש לבאר, מדוע נקבע נוסח הברכה דווקא בלשון זו ולא כלשון המקרא: 'ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכפות תמרים' דהיינו שנברך: 'על נטילת כפות תמרים', או: 'על לקיחת לולב'?

מטרת השאלה הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת והחג.
ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצירוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"הושע נא שלוש שעות"

כמה פירושים מה הכוונה ב'שלוש שעות' הללו: א. כתוב במדרש (שיה"ש"ר ד יח): 'אמר ר' ברכיה, בג' שעות הקב"ה פורע מן עשו הרשע ומאלופיו', לכן אנו מבקשים שיושיענו השי"ת ויקרב במהרה את אותן שלוש שעות האמורות. ב. כתוב בגמרא (ע"ז ג.) כי ג' שעות יושב הקב"ה ודן את כל העולם כולו, ובקשתינו היא שיושיענו השי"ת באותן השלוש שעות וידוננו לטובה ולרחמים. ג. יש שפירשו שקודם לגאולה תהיינה ג' שעות קשים מאוד בעניני אמונה, ומי שיחזיק עצמו באותם השעות, יזכה לגאולה העתידה. ועל זה מבקשים: "הושע נא שלוש שעות" - שנזכה להחזיק עצמנו באותם הג' שעות ולזכות לראות בישועת ישראל שתבוא אחר כך. (אבני נחל) ד. כתוב בספרים שכשם שנטהרים במקווה של 40 סאה, כך נטהרים אנו ב40 ימים שבין ר"ח אלול ליום הכיפורים, לפי חשבון (סאה=24 לוג) יוצא, שכל שעה היא כנגד לוג במקווה, וכשם שמקווה נפטל בשלושה לוגין פסולים, כך אנו בשלוש שעות יכולים לאבד הכל, ועל כך אנו מבקשים שגם אם פגמנו בשלוש שעות - אנא הושע נא ותקן לנו אותם כדי שנטהר בשלמות.

"בסכת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת"

יש להבין את הכפילות שבפסוק, בתחילה כתוב: "בסכת תשבו", ובסוף נאמר: "ישבו בסכת". מלבד השוני בסדר המילים, יש גם שוני בין לשון הווה לעתיד. ויש לפרש, שתחילת הפסוק: "בסכת תשבו שבעת ימים" מרמז על העולם הזה, שבו האדם צריך להרגיש כמו הדיור בסוכה, ארעי. אבל: "כל האזרח בישראל", כל האוחז במידותיו של אברהם אבינו הקרוי "אזרחי" - "ישבו בסכת", דהיינו לעתיד לבא בסוכת עורו של לויתן. (חוט של חסד)

"לא המתים יהללו י-ה ולא כל יורדי דומה"

הגמרא (ר"ה לב:): כותבת: 'אמר רבי אבהו, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע, מפני מה אין ישראל אומרים שירה (הלל) לפניך בר"ה וביום הכפורים? אמר להם: אפשר מלך יושב על כסא דין, וספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפניו וישראל אומרים שירה?!' דהיינו שאין אנו אומרים הלל בראש השנה וביום הכיפורים מפני שאלו ימים של דין. ויש לבאר אם כן, מדוע אנו אומרים הלל בהושענא רבה שמובא בספרים (ספר המנהיג ועוד) שביום זה מתקיים החיתום של שלושת הספרים שנפתחו בראש השנה. ואף הרמ"א (תרסד, א) כתב ברוח זו, והרי אינו מתאים לכאורה לומר הלל בעת הזו? ויש לומר: א. בראש השנה הדין הוא לפנינו אצל הקב"ה ולכן אין אומרים שירה, אבל בהושענא רבה הדין הוא אצל הפרקליטין ואנו אומרים שירה לפני הקדוש ברוך הוא שהוא למעלה מהם. ב. בהושענא רבה יש עניין של תשובה מאהבה ולכן אומרים הלל. ג. אין הבדל אם יהיה גמר דין טוב או רע, בגלל שמחת החג יש לקבל את הכל באותה רמה של שמחה. ד. עיקר הדין הוא רק בב' ימים של ר"ה וביום הכיפורים. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן החג' תשפ"ב)

"נעם מגדים מעצמת לשבת!"

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'ביין'.

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. שניים מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים
 - ב. נוהגים להקיפה בכל יום בהושענות
 - ג. ארבעה מינים כאלו פסולים
 - ד. מחלקי הסוכה
 - ה. יש בו ריח ואין לו טעם
 - ו. קריאת התורה בחוה"מ מתחילה במילה _____
 - ז. שם נוסף לחג הסוכות
 - ח. כך נקראת אבעבועה דקה על גבי עור האתרוג
 - ט. שיעורי ארבעת המינים נמדדים במידה זו
 - י. שלושה מהאושפיזין, שבסוכה מתארחים
 - כ. לולב ששדרתו _____ הינו פסול
 - ל. יש בו טעם ואין לו ריח
 - מ. אחד מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים
 - נ. מצוה מיוחדת הנהוגה בבית המקדש בסוכות
 - ס. חלק מהסוכה שכשר רק מגידולי קרקע
 - ע. הדס נקרא בפסוק: "_____"
 - פ. מספרם פוחת והולך בימות החג
 - צ. סוכה צריכה שתהיה עשויה ל -
 - ק. מגילה הנקראת בקהילות מסוימות בשבת חוה"מ
 - ר. חג הסוכות הוא אחד משלושת ה- _____
 - ש. לעיתים נמצא בראש האתרוג
 - ת. זן אתרוג הנחשב לבלתי מורכב ויש המהדרין אחריו

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. כך נקרא היום האחרון של החג
 - ב. "אשר קדשנו במצוותיו וצונו _____ בסוכה"
 - ג. מארבעת המינים, שבחג ניטלים
 - ד. אחד מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים
 - ה. נחבטת בצרור של חמש ממנה
 - ו. ברכה שמברכים ביום הראשון של החג
 - ז. מן ההלל: "בית יעקב מעם _____"
 - ח. ממעיין זה שאבו מים לניסוך המים
 - ט. בתאריך זה נהוג להתפלל עבור אתרוג מהודר
 - י. אחת מן הוושענות: "אערוך _____"
 - כ. בקהילות רבות נהוג לאגוד בו את הלולב
 - ל. ההפטרה בשבת חוה"מ היא מתוך איזה ספר?
 - מ. בחג הסוכות נידונים על ה -
 - נ. אחד מהפטורים מסוכה
 - ס. בפרשה זו קוראים בתורה בימי חוה"מ
 - ע. ממנה יוצאים לדירת עראי, 'דירת _____'
 - פ. תפילה ששונה מעט בכל יום מימות החג
 - צ. קצה האתרוג בצד שבו היה מחובר לעץ
 - ק. צמח הנפוץ בשימושו כסכך בימינו
 - ר. מצווה לאכול בחג מדין 'שמחה'
 - ש. הדס מהודר הוא הדס שגדל בצורה זו
 - ת. מתקיימת ונחגגת בלילות חול המועד

כתרומו

דבא פשה נקיא דערייה מיליה מתרומא אונקלוס אנכנסה לעדריית של רחננו.

"ישמחת בהגך" - "ותהדי בהגך". המילה העברית 'חדוה' שהיא מילה נרדפת לשמחה ועליזות.

מן המדרש

"וסכה תהיה לצל יומם". אמר רבי לוי, כל מי שמקיים מצות סוכה בעולם הזה, הקב"ה מסיך עליו מן המזיקים. שכן הוא אומר: "באברתי יסך לך". דבר אחר, כל מי שמקיים מצות סוכה, הקב"ה מושיבו בסוכה של לזיתן לעתיד לבא. שנאמר: "התמלא בסוכת עורו ובצלצל דגים ראשו". ובשעה שיהיו הצדיקים בסוכת עורו של לזיתן, ויאמר הקב"ה: "כל מי שעשה מצות רגילות יבוא ויאכל מראשו", מיד באים וניכרים עליו. שנאמר: "יכרו עליו חברים", מי שחבר עצמו במצוות. דבר אחר, "יכרו עליו חברים", הבורות חבורות. בעלי משנה, בעלי תלמוד ואגדה, בעלי מצוות ומעשים טובים, כל חבורה וחבורה נוטלת חלקה. שמא תאמר שיש ביניהם מריבה?! תלמוד לומר: "שם יחצוהו בין כנענים", אל תקרא בין כנענים, אלא כבין כנענים. מה כנענים פרגמטיא (במסחר) לוקחים אבן טובה בשותפות, וכשהם מוכרים אותה חולקים דמיה ואין להם תגר זה עם זה, כך לעתיד לבוא כל אחד מן הצדיקים נוטל חלקו לפי מעשיו. לכך נאמר: "יחצוהו בין כנענים", ואין כנענים אלא פרגמטיא (סוחרים) שכתב ישעיה: "אשר סוחריה שרים כנענים נכבדי ארץ". (פסקתא חדתא)

מילה בסוכה

**עלים גדולים הוא קשר,
למכסה העגול של השר,
שאחז בכלים כדי לאכול,
מזון כלחם שמשביע הכל.**

המונח המבוקש הינו מילה בת 3 אותיות הקשורה לחג, אשר כל שורה בחידה רומזת להקשר שונה שלה.

התשובה תפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

א. היכן מופיע במשנה ברורה הדין שאסור לבזות לולב וסוכה אחרי החג?

ב. כיצד אם הלולב שלו הוא אינו יוצא ידי חובה, ואם הלולב לא שלו אזי הוא יוצא ידי חובה?

הסוכה דומה לאות ב', העולם דומה לב' והתורה אף מתחילה באות ב'. וכיון שהסוכה מרמזת לתורה, לכן שיעור גובהה הוא עד עשרים אמות שהן מאה ועשרים טפחים. כנגד שלושת הפעמים שעלה משה להר סיני, כל פעם לארבעים יום. וכנגד שני חייו של משה. ורוחב הסוכה הקטנה ביותר היא שבעה טפחים כנגד שבעת הרקיעים. (באר היטב סי' תרל"ט א')

שעשועי דאורייתא

"וביום החמישי פרים תשעה"

היכן עוד בתורה מופיע המספר 9 בפני עצמו? (2)

תשובות

1. כיצד קרוי קטיף התמרים?

2. איזו סוכה חייבת להיבנות קודם ליום הכיפורים?

3. באיזה יום בסוכות קוראים בתורה בשלושה חומשים שונים?

4. באיזה גיל נימולו כל אחד מן האושפיזין?

מצאו נא במשניות מסכת סוכה:

5. את האות מ' שמופיעה 3 פעמים ברציפות (לא באותה המילה)

באותה המילה

6. שניים משבעת המינים.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן ההלל שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "אנא ד' כי אני עבדך בן אמתך, פתחת למוסרי" (2)

2. "בית ישראל בטה בד' עזרם ומגנם הוא"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: מהו המקום היחיד בתורה שכתוב בו 'בני אדם'? - התשובה טמונה בפרשת השבוע (האזינו): "בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם". **חידון א' ת'** - אברהם אהרן, בימת בית הכנסת, גנובים וגזולים, דפנות, הדס, וביום, זמן שמחתינו, חוזית, טפחים, יצחק יעקב יוסף, כפופה, לולב, משה, ניסוך המים, סכר, ענף עץ עבות, פרים, צל, קהלת, רגלים, שושנתא (פיטם), תימני. **חידון א' ת' הפוך** - הושענא רבא, לישב, אתרוג, דוד, ערבה, שהחינו, לועז, שילוח, ט"ו בשבט, שועי, קוישיקלך, יחזקאל, מימ, קטן (הצריך לאמו), פנחס, קבע, מוסף, עוקץ, במבוק, בשר, משולש, שמחת בית השואבה. **שעשועי דאורייתא** - "שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם", "תשע אמות ארכה וארבע אמות רחבה באמת איש". 1. גידר. 2. הסוכות שנבנו בדרכו של משלח השעיר לעזאזל. 3. בשבת חוה"מ, בבוקר בשמות, מפטירין במדבר, ובמנחה קוראים בדברים. 4. אברהם בגיל 99, יצחק בגיל 8 ימים, ומן הסתם אף אהרן בגיל שמונה ימים. יעקב, יוסף, משה ודוד נולדו מהולים. 5. 'להבטיל העם ממלאכה'. 6. ענביו, הגפן, שמן. **מילה בפרשה האזינו** - צור. "הקף את חומותיה" - תעשה מצור-צור!, "וברא את מגדליה" - בלשון ציווי: ברא-צור, "של העיר הקדומה" - העיר צור, "שאינתנה כסלע לעמה" - סלע-צור. **טמונות בסוכה** - 1. הערבה. 2. "וארבעה סולמות" (פ"ה מ"ב) 3. מהלכות ההדס: כגודל ציפורן ו'חוט המקיף'. 4. מחלקי האתרוג: העוקץ. וגם: 'סבוגי כדבורים'. 5. "תולעת מכרם הושע נא". 6. שמחת בית השואבה. 7. מין ערבה פסולה-צפצפה. (פ"ג מ"ג) 8. שינת ארעי מחוץ לסוכה. 9. הישן תחת המיטה (בסוכה). (פ"ב מ"א) 10. החליל שהיה במקדש בשמחת בית השואבה. 11. הדס שוטה (פ"מ מ"י) 12. רכב נשיא ארה"ב - 'נשיאים להסיע'. **טמונות בהפטרה** - 1. "לא יהיה אור יקרות יקפאון" (נ) 2. "הסירות" (כ) 3. "והיה כל סיר" (כא) 4. "ולא עליהם יהיה הגשם" (יז) **שאלה לשלחן השבת כי תבוא** - שאלנו: במקומות רבים אנו רואים שדרך התפילה והבקשה היא לבוא לפני הקב"ה כדלים וכריקים: "חננו ועגנו כי אין בנו מעשים", "לא על צדקותינו... כי על רחמיך הרבים", וכן מובא בגמרא (ברכות י:): "א"ר יוחנן משום ר' יוסי בן זמרא כל התולה בזכות עצמו תולין לו בזכות אחרים". יש לבאר אם כן, מדוע כאן האדם אומר שקיים את המצוות ומיד מבקש בזכות זה בקשות וברכות? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. רק כשמבקשים אודות שכן צדקה ניתן לדרוש, שנאמר "ובחנוני נא בזאת". 2. באמת יש לומר זאת בלא שתולה בקשתו בזכות עצמו אלא בזכות השבועה שנשבע הקב"ה לאבותינו, ונרמז בראשי התיבות של: "בערתי הקדש מן הבית" - בהמה, שיש לבקש בהכנעה ושפלות. 3. בשעת קיום מצוה הדבר שונה ומותר לתבוע צרכיו. (בחגיגה הסלע) 4. הכוונה שלעיתים האדמה מתברכת בעבור הבהמה ולא בעבור האדם, ולכן יכולים אנו לומר שהיות ואנו עשינו את המצוות אזי ראוייה האדמה להתברך אף מצדנו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי' בית ישראל רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

© כל הזכויות שמורות לאהרן ביין.
ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת:
קויפמן 17, ירושלים
temunabaparashah@gmail.com

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת.
מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

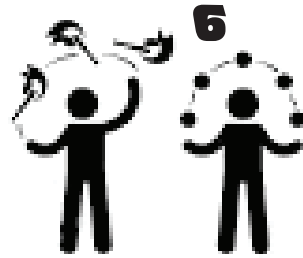
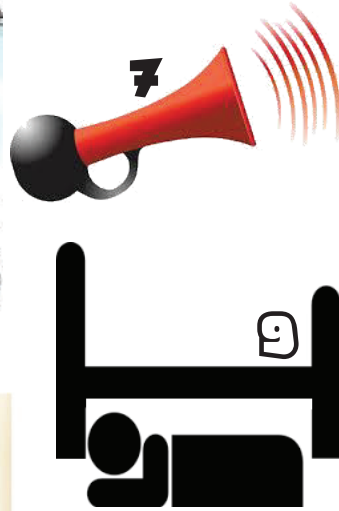
זהו חידון משעשע מתמונות הרמזות על פסוקים ומושגים הקשורים לסוכות ולמשניות מסכת סוכה.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com: חיזוקים והערות:
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות לסוכות

מקרא רמת קושי: רגמל קשה

2

'מחשבה טובה'
התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ברק חרבי" (לבמא)

הפטרת סוכות "הנה יום בא" (זכריה יד' א'-כא')

טמונות בהפטרה

© כל הזכויות שמורות לאורח בידן.

3

1

עדין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש!
חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת! - לפרטים ולהזמנות: 052-766-5775